

Zgłoszenia zewnętrzne

Paulina Sulgostowska

15 BW
HS

LAT

WOJCIECHOWSKI
SPRINGER
& WSPÓLNICY

Zgłoszenie zewnętrzne

Zgłoszenie zewnętrzne to procedura umożliwiająca przekazanie informacji o naruszeniach prawa do instytucji zewnętrznych, które nie są częścią struktury organizacyjnej firmy, w której pracuje sygnalista. I to co ważne zgłoszenia zewnętrznego można dokonać, bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego.

Podmioty uprawnione do przyjmowania zgłoszeń

Zgłoszenie zewnętrznie jest przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny.

Każda kategoria naruszeń jest regulowana przez inne przepisy, które określają organy nadzorcze i kontrolne. To właśnie do tych właściwych organów publicznych można będzie kierować zgłoszenia zewnętrzne.

Jeżeli sygnalista nie wie lub nie jest pewny, który organ publiczny jest właściwy dla rozpatrzenia zgłoszenia zewnętrznego, może skierować je do RPO, który samodzielnie ustali właściwy organ i przekaze sprawę temu organowi.

Podmioty zobowiązane do wdrożenia zewnętrznych procedur zgłaszania naruszeń:

- naczelne i centralne organy administracji rządowej – m. in. Biuro Rzecznika Praw Pacjenta, Urząd Ochrony Danych Osobowych, Główny Inspektor Sanitarny;
- terenowe organy administracji rządowej – m. in. wojewodowie;
- organy jednostek samorządu terytorialnego – wójt, burmistrz, prezydent, starosta, marszałek województwa, rada gminy, powiatu oraz sejmik wojewódzki;
- inne podmioty wykonujące z mocy prawa zadania z zakresu administracji publicznej, właściwe do podejmowania działań następczych w dziedzinach wskazanych w art. 3 ust. 1 m. in w ramach dziedziny prawa związanych z korupcją, ochroną środowiska czy konsumentów.

Obowiązki organu publicznego w zakresie zgłoszeń zewnętrznych

Ustanowienie procedury zgłoszeń zewnętrznych

Organ publiczny powinien udokumentować proces obsługi zgłoszenia zewnętrznego w formie procedury. Minimum, jakie powinno się w niej znaleźć, to wskazanie trybu prowadzenia działań następczych oraz informacji na temat przyjmowania zgłoszeń anonimowych. Odmiennie niż w przypadku zgłoszeń wewnętrznych, ustawodawca nie wylistował wszystkich elementów procedury, dając organom swobodę w tym zakresie.

Przyjęcie zgłoszenia zewnętrznego

Obok procedury konieczne jest stworzenie kanału do dokonywania zgłoszeń. Organ podejmuje decyzję w jakiej formie będzie przyjmował zgłoszenia. Ustawa pozwala na formę ustną oraz pisemną, analogicznie jak w przypadku zgłoszeń wewnętrznych. Przy czym w przypadku formy dokumentowej, dopuszcza się zgłoszenia na piśmie oraz elektroniczne. Nie ma obowiązku przyjmowania zgłoszeń anonimowych.

● **Wstępna weryfikacja zgłoszenia zewnętrznego**

Po wpłynięciu zgłoszenia, jednostka organizacyjna wyznaczona w organizacji do obsługi zgłoszeń zewnętrznych, powinna sprawdzić, czy zgłoszenie dotyczy informacji o naruszeniu prawa, oraz na ustaleniu, czy zgłoszenie dotyczy naruszenia prawa w dziedzinie należącej do zakresu działania danego organu. Jeżeli nie należy do kompetencji organu, to należy ustalić organ właściwy do podjęcia działań następczych. Natomiast jeżeli zgłoszenie nie stanowi naruszenia prawa w rozumieniu ustawy o ochronie sygnalistów, warto rozważyć poinformowanie o tym zgłaszającego przed zamknięciem zgłoszenia.

● **Rozpatrzenie zgłoszenia zewnętrznego**

Jeżeli organ publiczny jest właściwy do rozpatrzenia zgłoszenia, ma 7 dni na przesłanie potwierdzenia o jego przyjęciu. Jeżeli konieczne jest jego przekazanie – ma 14, a w wyjątkowych sytuacjach 30, dni od dokonania zgłoszenia na jego przesłanie do organu właściwego.

● **Działania następcze**

To działania podjęte w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu lub w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia w szczególności poprzez: postępowanie wyjaśniające, wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego, wniesienie oskarżenia, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie realizowanej procedury.

● **Przekazanie informacji zwrotnej**

Jeżeli organ publiczny jest właściwy do obsługi zgłoszenia, w informacji zwrotnej powinien wskazać na podjęte lub zaplanowane działania następcze. Informacja zwrotna powinna być przekazana sygnaliście:

- **standardowo** – w terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego,
- **w uzasadnionych przypadkach** – w terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego, po poinformowaniu o tym sygnalisty przed upływem terminu 3-miesięcznego.

Pozostałe obowiązki organu publicznego w zakresie zgłoszeń zewnętrznych

Rejestr zgłoszeń zewnętrznych:

zawiera m.in. numer zgłoszenia, przedmiot naruszenia, dane sygnalisty oraz informację o działaniach następczych. Dane przechowywane są przez 3 lata po zakończeniu działań.

Informacja publiczna o zgłoszeniach zewnętrznych:

organ publiczny umieszcza na swojej stronie w Biuletynie Informacji Publicznej w oddzielnej, łatwo identyfikowalnej i dostępnej sekcji oraz w sposób zrozumiały dla sygnalisty wybrane informacje.

Pozostałe obowiązki organu publicznego w zakresie zgłoszeń zewnętrznych

● Sprawozdawczość:

organ publiczny jest zobowiązany do sporządzenia rocznego sprawozdania dotyczącego przyjętych zgłoszeń, które przekazuje Rzecznikowi Praw Obywatelskich do 31 marca. Rzecznik na tej podstawie sporządza sprawozdanie do Sejmu, Senatu i Komisji Europejskiej.

● Przegląd procedury zgłoszeń zewnętrznych:

co najmniej raz na 3 lata Rzecznik Praw Obywatelskich oraz organy publiczne dokonują przeglądu procedur przyjmowania zgłoszeń i dostosowują je na podstawie zdobytych doświadczeń.

15 BW
HS

LAT

WOJCIECHOWSKI
SPRINGER
& WSPÓLNICY

www.bwhs.pl